

C-167

Green Deal Groene Daken

Partijen

1. De Staatssecretaris van Economische Zaken, mevrouw S.A.M. Dijkma handelend in haar hoedanigheid van bestuursorgaan;
2. De Staatssecretaris van Infrastructuur en Milieu, mevrouw W.J. Mansveld handelend in haar hoedanigheid van bestuursorgaan;

Partijen genoemd onder 1 en 2 hierna samen te noemen: Rijksoverheid;

3. Leven op Daken B.V., te dezen vertegenwoordigd door de heer F.A. Steegman, directeur, hierna te noemen: Leven op Daken;
4. Zinco Benelux B.V., te dezen vertegenwoordigd door de heer P. Koop, bedrijfsleider;
5. Mastum Daksystemen B.V., te dezen vertegenwoordigd door de heer M.W.M. Evers, algemeen directeur;
6. BTL Nederland B.V., te dezen vertegenwoordigd door de heer O.L.M. Janssen, directeur;
7. Van der Tol groep B.V., te dezen vertegenwoordigd door de heer A. Veerman, commercieel directeur;
8. BDA Dakadvies B.V., te dezen vertegenwoordigd door de heer R. Versluis, managing director;

Partijen genoemd onder 3 tot en met 8 hierna samen te noemen: Bedrijven;

9. VHG, branchevereniging van ondernemers in het groen, te dezen vertegenwoordigd door de heer E.M.A.M. Roozen, directeur;
10. VEBIDAK Vereniging Dakbedekkingsbranche Nederland, te dezen vertegenwoordigd door de heer A. Van den Engel, adjunct-directeur;
11. Het college van burgemeester en wethouders van gemeente Almere, handelend als bestuursorgaan, namens deze, de heer F. Huis, hierna te noemen: Gemeente;

Hierna allen samen te noemen: Partijen.

Algemene overwegingen

1. Om onze welvaart ook voor toekomstige generaties te behouden is het nodig om het concurrentievermogen van onze economie te versterken en tegelijkertijd de belasting van het milieu en de afhankelijkheid van fossiele energie en schaarse grondstoffen te verminderen.
2. Creativiteit, ondernemerschap en innovatie zijn essentieel om deze omslag naar groene groei mogelijk te maken. Bedrijven, burgers en maatschappelijke organisaties nemen volop concrete initiatieven voor vergroening van economie en samenleving. Met de Green Deal Aanpak wil het kabinet deze dynamiek in de samenleving op groene groei optimaal benutten.
3. Green Deals bieden bedrijven, burgers en organisaties een laagdrempelige mogelijkheid om samen met de overheid te werken aan groene groei. Initiatieven uit de samenleving staan daarbij aan de basis. Daar waar deze tegen belemmeringen aanlopen die volgens initiatiefnemers kunnen worden aangepakt op rijksniveau, wil het kabinet zich inzetten deze weg te nemen of op te lossen om zo deze initiatieven te faciliteren en te versnellen. In een Green Deal leggen partijen hierover concrete afspraken schriftelijk vast.
4. De resultaten van een Green Deal kunnen gebruikt worden bij andere, vergelijkbare projecten, waardoor er navolging kan plaatsvinden en de reikwijdte van een Green Deal kan worden vergroot zonder dat daar specifieke ondersteuning vanuit de Rijksoverheid tegenover staat.

Specifieke overwegingen Green Deal Groene Daken

1. Groene daken, of preciezer gezegd, begroeide gebruiksdaken, bieden kansen om ecosystemen te versterken in de gebouwde omgeving. Ze zijn een belangrijke ingrediënt van het zogenaamde natuurinclusief bouwen. Ze kunnen ecosysteemdiensten leveren zoals het afvangen van fijn stof, het verlagen van de koellast in gebouwen, het verminderen van hittestress in steden, het bufferen van water tijdens hevige regenval en het vergroten van biodiversiteit. Bovendien biedt een begroeid dak verruiming van de gebruiksruimte en zorgt het voor een verlenging van de levensduur van de beschermde dakbedekking. Kortom het begroeide gebruiksdak zorgt voor veel voordelen.
2. Verschillende gemeenten geven subsidies voor de aanleg van groene daken. De hoogte en voorwaarden per regeling verschillen sterk. Veel potentiële eigenaren zien nog te veel bezwaren om de investering in een groen dak te laten renderen. De voordelen zijn onvoldoende bekend bij hen, en de baten van bijvoorbeeld de waterbuffering betalen zich niet terug bij de investeerder.
3. In het huidige tijdsbeeld past de ontwikkeling van nieuwe maatschappelijke verdienmodellen waarin via een open gezamenlijk ontwikkelproces in een multi-stakeholder overleg met betrokken partijen wordt gezocht naar een werkwijze waarin kosten en baten via een win-win model opnieuw worden geordend en afgesproken. In aanloop naar het sluiten van deze Green Deal zijn een aantal suggesties naar voren gekomen. Zoals korting op de rioolheffing, korting op de opstalverzekering of een onderling verdienmodel met een bank. Maar ook een zogenaamd Natural Capital Impact Bond, de opvolger van de Social Impact Bond die in het Verenigd Koninkrijk in opkomst is. Via een open proces met bedrijven, overheden, financiële instellingen en kennisinstellingen wordt in het kader van deze Green Deal samen gezocht naar het benutten van kansen. Deze worden bij voorkeur in de vorm van pilots met marktpartijen uitgewerkt. De TEEB-methodiek (The Economics of Ecosystems and Biodiversity) kan vervolgens gebruikt worden om de baten van het groene dak zichtbaar en eventueel verrekenbaar te maken, bijvoorbeeld met het TEEB stad instrument.
4. Doel van het ontwikkelproces dat deze Green Deal wil stimuleren en versterken is ook om knelpunten in de context van groene daken te signaleren en adresseren. Zo wordt naast het maatschappelijk verdienmodel samen gewerkt aan een stimulerende context voor het toepassen van groene daken. De voorstellen voor het maatschappelijk verdienmodel worden uitgewerkt en getoetst met behulp van concrete projecten of pilots. De praktijkpilots waar deze theoretische toetsing op plaats vindt, worden in de loop van het traject gezamenlijk vastgesteld. Het kan gaan om koopwoningen, een kantoor, een ziekenhuis of bijvoorbeeld huurwoningen. De aanleg van de groene daken zelf valt buiten de scope van dit traject.

Komen het volgende overeen:

1. Doel

Artikel 1

Partijen werken samen om op landelijke niveau meervoudig ruimtegebruik op begroeide daken te stimuleren door:

1. een maatschappelijk verdienmodel te ontwikkelen samen met betrokken overheden, bedrijven en kennisinstellingen. In dit model leidt de investering in en de baten van een begroeid dak tot een win-win-win situatie bij de betrokken stakeholders;
2. de beleidsmatige context van begroeide daken te verbeteren door middel van het benutten van kansen en het signaleren en adresseren van en knelpunten. Het kan hier bijvoorbeeld gaan om het opnemen van de waterprestatie in het energieprestatieadvies en/of het ontwikkelen van een handleiding voor gemeenten;
3. de ontwikkelde suggesties voor het verdienmodel en de verbetering van de context in drie tot vijf bestaande pilotprojecten te toetsen.

Het doel van de landelijke stimulering is dat de ecosysteemversterkende eigenschappen van begroeide daken optimaal benut worden voor het effectief halen van diverse beleidsdoelen en voordelen zoals bij de specifieke overwegingen genoemd. De aanleg van de groene daken zelf valt buiten de scope van dit traject.

2. Inzet en acties

Artikel 2: inzet alle Partijen

In het kader van deze Green Deal zetten Partijen zich als volgt in door:

- actief voorstellen in te brengen in het multi-stakeholder overleg voor een nieuw maatschappelijk verdienmodel;
- relevante kennis en deskundigheid in te brengen;
- voorstellen voor een nieuw maatschappelijk verdienmodel actief te toetsen op haalbaarheid passend binnen eigen deskundigheid;
- actief te bekijken hoe gesignaleerde kansen benut kunnen worden en belemmeringen weggenomen kunnen worden;
- actief te bekijken hoe het ontwikkelde verdienmodel en een bijbehorende stimulerende context in enkele pilots uitgewerkt en getoetst kan worden;
- het collectieve leren van Partijen te bevorderen;
- aandacht te vragen voor deze Green Deal bij bestaande netwerken, projecten en campagnes;
- naar eigen mogelijkheden bij te dragen aan publiciteit bij over deze Green Deal.

Artikel 3: Inzet en acties Rijksoverheid

In het kader van deze Green Deal zal de Rijksoverheid:

- contact leggen en onderhouden met andere departementen en relevante beleidsdossiers zoals het Deltaprogramma en Groen in de Stad;
- zorgen voor aansluiting met andere relevante Green Deals zoals Biobased Bouwen, Groen Bouwen en Stadslandbouw om waar mogelijk synergie te creëren;
- actief bekijken hoe gesignaleerde kansen benut kunnen worden en indien er knelpunten zijn waar mogelijk belemmerende wet- en regelgeving aanpassen of andere oplossingen zoeken.

Artikel 4: Inzet en acties Leven op Daken

In het kader van deze Green Deal zal Leven op Daken:

- zorgen aanvullend op de ondertekenende partijen, voor een brede groep van bedrijven, organisaties en partners op gemeentelijk en provinciaal niveau om deel te nemen in deze Green Deal;
- de coördinatie van de uitvoering van deze Green Deal op zich nemen, inclusief de organisatie van professioneel procesmanagement;
- samen met de overige Partijen en andere partners bestaande pilotprojecten bundelen en verdiepen die als toetsing en voorbeeld kunnen dienen voor het belang van deze Green Deal.

Artikel 5: Inzet en acties Gemeente

In het kader van deze Green Deal zal de Gemeente:

- een voorstel doen voor een pilotproject binnen de gemeente, dat gebruikt kan worden voor de toetsing van het te ontwikkelen maatschappelijk verdienmodel;
- meedenken over het afbakenen van de verschillende toepassingsmogelijkheden (nieuwbouw/renovatie, huur/koop, utiliteit/wonen, etc.) en de consequenties voor het verdienmodel;
- voor zover mogelijk en beschikbaar, informatie beschikbaar stellen over de huidige en verwachte kosten en baten van de waterhuishouding in hun gebied.

Artikel 6: Inzet en acties Bedrijven

In het kader van deze Green Deal zullen de Bedrijven:

- praktijkervaring inbrengen en voorstellen doen voor een pilotproject binnen de eigen mogelijkheden;
- kansen en knelpunten naar voren brengen die zij signaleren in de beleidsmatige context van de toepassing van groene daken.

3. Slotbepalingen

Artikel 7: Uitvoering in overeenstemming met het Unierecht

De afspraken van deze Green Deal zullen in overeenstemming met het recht van de Europese Unie worden uitgevoerd in het bijzonder voor zover de afspraken vallen onder de werking van de Europese regels met betrekking tot aanbesteding, mededinging, staatssteun en technisch normen en voorschriften.

Artikel 8: Afdwingbaarheid

Partijen komen overeen dat de Green Deal afspraken niet in rechte afdwingbaar zijn.

Artikel 9: Citeertitel

De Green Deal kan worden aangehaald als Green Deal Groene Daken.

Artikel 10: Inwerkingtreding

1. Deze Green Deal treedt in werking met ingang van de dag na ondertekening door alle Partijen en eindigt 3 jaar na ondertekening, tenzij de doelen eerder worden behaald.
2. Alle in deze Green Deal genoemde afspraken worden zo snel mogelijk ter hand genomen en zullen nader worden uitgewerkt in uitvoeringsovereenkomsten.

Artikel 11: Toetreding van nieuwe partijen

1. Er kunnen nieuwe partijen toetreden tot deze Green Deal.
2. Een nieuwe partij maakt haar verzoek tot toetreding schriftelijk bekend aan Leven op Daken. Zodra alle Partijen schriftelijk hebben ingestemd met het verzoek tot toetreding, ontvangt de toetredende partij de status van Partij van de Green Deal en gelden voor die Partij de voor haar uit de Green Deal voortvloeiende rechten en verplichtingen.
3. Het verzoek tot toetreding en de verklaring tot instemming worden als bijlage aan de Green Deal gehecht.

Artikel 12: Wijzigingen

1. Elke Partij kan de andere Partijen schriftelijk verzoeken de Green Deal te wijzigen. De wijziging behoeft de schriftelijke instemming van alle Partijen.
2. Partijen treden in overleg binnen zes weken nadat een Partij de wens daartoe aan de andere Partijen schriftelijk heeft medegedeeld.
3. De wijziging en de verklaringen tot instemming worden in afschrift als bijlagen aan de Green Deal gehecht.

Artikel 13: Nakoming

Partijen komen overeen dat de nakoming van de afspraken van de Green Deal niet in rechte afdwingbaar is.

Artikel 14: Opzegging en beëindiging

1. Elke Partij kan deze Green Deal (te allen tijde) met inachtneming van een opzegtermijn van 1 maand, schriftelijk opzegging.
2. Wanneer het project onvoldoende voortgang heeft en daar ook onvoldoende perspectief op is, kan de deal, in overleg tussen de Partijen, vroegtijdig worden beëindigd.

Artikel 15: Evaluatie

1. Partijen zullen de uitvoering en werking van deze Green Deal binnen drie maanden afronding van de Green Deal evalueren.
2. De evaluatie zal worden verricht door het project management en een verslag daarvan zal worden opgemaakt door Leven op Daken.

Artikel 16: Openbaarmaking

Deze Green Deal zal samen met andere afgesloten Green Deals openbaar worden gemaakt, onder andere in de Staatscourant, waardoor anderen kennis kunnen nemen van de gesloten Green Deals, zodat navolging hiervan kan worden bevorderd.

**Aldus overeengekomen en in tweevoud ondertekend te Groningen
op 10 september 2014.**

.....
Staatssecretaris van Economische Zaken,
mevrouw S.A.M. Dijkema

.....
Staatssecretaris van Infrastructuur en Milieu,
mevrouw W.J. Mansveld

.....
Leven op Daken B.V.,
vertegenwoordigd door de directeur F.A. Steegman

.....
Zinco Benelux B.V.,
vertegenwoordigd door de bedrijfsleider heer P. Koop

.....
Mastum Daksystemen B.V.,
vertegenwoordigd door de algemeen directeur M.W.M. Evers

.....
BTL Nederland B.V.,
vertegenwoordigd door de directeur O.L.M. Janssen

.....
Van der Tol groep B.V.,
vertegenwoordigd door de commercieel directeur heer A. Veerman

.....
BDA Dakadvies B.V.,
vertegenwoordigd door de managing director R. Versluis

.....
VHG, branchevereniging van ondernemers in het groen,
vertegenwoordigd door de directeur E.M.A.M. Roozen

.....
VEBIDAK Vereniging Dakbedekkingsbranche Nederland,
vertegenwoordigd door de adjunct-directeur A. Van den Engel

.....
Gemeente Almere,
vertegenwoordigd door wethouder F. Huis